

Meijburg & Co
Tax & Legal

Plastic tax – Een Europees perspectief

De 'verpakking' van
milieuheffingen

December 2022

Er worden steeds meer milieubelastingen ingevoerd om de duurzaamheids-agenda te bevorderen en er wordt wereldwijd in hoog tempo nieuwe wet- en regelgeving aangenomen

De plastic tax is weliswaar geen nieuw fenomeen, maar de heffing wordt in verschillende regio's en landen steeds vaker overwogen door overheden die het milieu willen beschermen om klimaatverandering tegen te gaan en iets te doen tegen verspilling en vervuiling. De plastic tax wordt ingezet als middel om duurzaamheid en circulariteit te bevorderen.

Achtergrond

De Europese Unie (EU), die een grote hand heeft gehad in de totstandkoming van het Klimaatakkoord van Parijs⁽¹⁾ en voorop heeft gelopen bij de internationale inspanningen om klimaatverandering tegen te gaan, heeft in 2019 de Europese Green Deal gelanceerd. Dit is het actieplan dat bedoeld is om de Europese economie een duurzame toekomst te geven. Om de ambities uit de Green Deal te verwezenlijken werkt de EU onder anderen aan een herziening van het bestaande milieubeleid en de bestaande richtlijnen en wetgeving. Een van de herzieningen heeft betrekking op de kunststofstrategie van de EU⁽²⁾. Dit is een van de belangrijkste onderdelen van de Europese transitie naar CO2-neutraliteit en onderdeel van het Actieplan voor een Circulaire Economie van de EU⁽³⁾. In de Green Deal vallen plastic en verpakkingsmaterialen onder het actieplan voor 'milieu en oceanen'.

Het actieplan: een circulaire economie om plasticvervuiling tegen te gaan

In een traditioneel lineair model worden natuurlijke hulpbronnen ingebracht in een productiesysteem waarna ze worden gebruikt om een product te vervaardigen dat uiteindelijk wordt weggegooid. In een circulaire economie worden daarentegen verspilling en vervuiling zoveel tegengegaan door producten en materialen zo lang mogelijk te gebruiken en natuurlijke systemen te regenereren door het minimaliseren van de hoeveelheid nieuw benodigde grondstoffen.

Belastingen en fiscale stimuleringsmaatregelen kunnen een rol spelen bij het sturen van het gedrag in ieder stadium van de circulaire economische cyclus. Een belasting op natuurlijke hulpbronnen bij de winning van grondstoffen of bij het gebruik van grondstoffen in het productieproces kan bijvoorbeeld leiden tot meer circulariteit in winnings- of productiesystemen. Specifiek

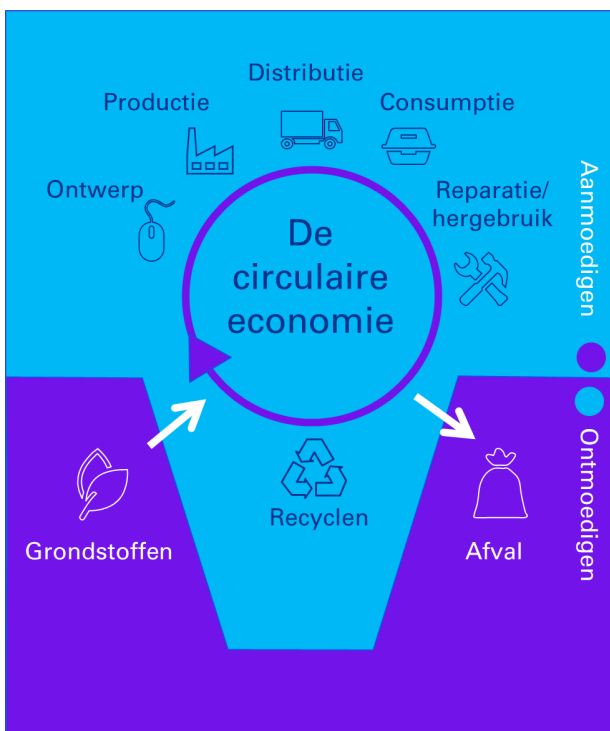
met betrekking tot plasticvervuiling zijn er verschillende stadia in de circulaire economische cyclus waarin een plastic tax kan worden ingevoerd om de benodigde vermindering van de productie en het gebruik van plastic in de logistieke keten tot stand te brengen. Er kan bijvoorbeeld belasting worden geheven op het gebruik van nieuwe plastic materialen, op de productie (of import) van wegwerpplastic of op het produceren van restplastic.

De Europese aanpak

Om plasticvervuiling tegen te gaan heeft de EU specifieke regels en doelstellingen geformuleerd die betrekking hebben op bepaalde soorten plastic, zoals wegwerpplastic, plastic verpakkingen en microplastic⁽⁴⁾. De EU heeft echter besloten om de lidstaten een bijdrage 'eigen middelen op basis van kunststof' te laten betalen. Dit is een nationale bijdrage op basis van de hoeveelheid wegwerpplastic. De EU geeft de voorkeur aan deze bijdrage boven een regionale heffing. De bijdrage dient door de lidstaat aan de EU te worden afgedragen en is gebaseerd op de hoeveelheid wegwerpplastic die de desbetreffende lidstaat voortbrengt. Het is echter aan iedere lidstaat zelf om te beslissen of er al dan niet een eigen nationale plastic tax wordt ingevoerd.

De plasticbijdrage van de EU is in 2021 gelanceerd als onderdeel van het tijdelijke economisch herstelpakket van de EU om lidstaten die last hebben ondervonden van de coronacrisis te ondersteunen. Dit is een nieuwe bron van inkomsten in de EU-begroting 2021-2027. Deze eigen middelen hangen nauw samen met de beleidsprioriteiten van de EU.

Geschat wordt dat de nieuwe plasticbijdrage ongeveer EUR 7 miljard per jaar aan extra inkomsten voor de EU gaat opleveren⁽⁵⁾.

De nationale bijdrage wordt in overeenstemming met de Europese strategie vastgesteld evenredig aan de hoeveelheid wegwerpplastic die iedere lidstaat voortbrengt. Om geen bovenmatig regressief effect te hebben op de nationale bijdrage wordt een correctiemechanisme toegepast waarbij de bijdragen van sommige lidstaten jaarlijks eenmalig worden verminderd⁽⁶⁾.

Hoe werkt het?

De bijdrage is per 1 januari 2021 ingevoerd. Er wordt een uniform afdrachtpercentage van EUR 0,80 per kilo toegepast op het gewicht van het plastic verpakkingsafval dat niet wordt gerecycled. De bijdragen worden berekend op grond van [gegevens van Eurostat](#) over welke lidstaten al volgens de regels verslag uitbrengen over de terugname en/of inzameling van gebruikte verpakkingen en/of verpakkingsafval (specifiek de [Richtlijn betreffende verpakking en verpakkingsafval](#) en het desbetreffende [Uitvoeringsbesluit \(Besluit \(EU\) 2019/665\)](#)).

De Europese Commissie berekent de bijdrage in eerste instantie op grond van projecties totdat de exacte gegevens in juli van het jaar N+2 aan Eurostat worden gerapporteerd. Dit is de gebruikelijke procedure die ook wordt gehanteerd voor de overige inkomstenbronnen in de EU-begroting. Zodra de definitieve gegevens beschikbaar zijn, past de Europese Commissie de berekeningen van de lidstaten dienovereenkomstig aan.

In 2021 (nadat het [Eigenmiddelenbesluit](#) in werking was getreden) hebben de lidstaten hun bijdrage bijvoorbeeld maandelijks op basis van projecties afgedragen. De bijdrage wordt na juli 2023 (juli in het jaar N+2) aangepast zodra de definitieve gegevens beschikbaar worden.

Financiering bijdrage lidstaten

De lidstaten hebben inmiddels een van de twee onderstaande benaderingen gekozen of overwogen deze te kiezen:

- De lidstaat betaalt de bijdrage uit de eigen nationale begroting, ongeacht of er lokaal een mechanisme is ingericht om de belasting te innen (zoals geldt voor Zweden); of
- De lidstaat ontwerpt eigen fiscale wetgeving (plastic tax) en richt lokaal een mechanisme in om de belasting te innen via een heffing die ziet op specifieke belastingplichtigen. (Ieder land bepaalt zelf de belastbare producten, het inningsmechanisme, de mogelijkheden tot teruggave etc.).

Landenspecifieke wetgeving

Veel landen heffen belasting op bepaalde soorten plastic, zoals op plastic tasjes. Ongeveer 27 landen en regio's op vier continenten kennen een heffing op plastic tasjes, maar bredere heffingen op plastic producten zijn minder gebruikelijk.

Onderstaand gaan wij hoog-over in op welke Europese landen het verst zijn in het wetgevende proces ten aanzien van de invoering van bredere heffingen op plastic producten.

Jurisdictie	Wetgeving	Belastingplichtige	Ingangsdatum	Kosten
Italië	<p>In Italië is een wetsvoorstel gedaan voor de invoering van een plastic tax op het gebruik van wegwerpplastic en halffabricaten van plastic die als grondstof dienen voor niet-recyclebaar plastic verpakkingsmateriaal.</p> <p>De heffing geldt niet voor vooraf gepaalde medische apparaten en plastic materiaal verwerkt in wegwerpproducten die voortkomen uit het recycleproces.</p>	De producent of importeur.	De heffing wordt naar verwachting op 1 januari 2023 van kracht.	EUR 0,45 per kilo plastic.
Spain	<p>Spanje kent een verbruiksbelasting op verpakkingen van wegwerpplastic.</p> <p>Er geldt geen drempel voor het gerecyclede gehalte om de belastbaarheid van het product te bepalen. De heffing geldt niet voor gerecycled plastic en verpakkingen van wegwerpplastic die worden gebruikt voor de bescherming, distributie en presentatie van medische en landbouw- en veehouderijproducten.</p>	De producent of importeur.	De heffing wordt naar verwachting op 1 januari 2023 van kracht.	EUR 0,45 per kilo plastic.
Verenigd Koninkrijk	De heffing komt op als een belastbare plastic verpakkingscomponent in het VK wordt geproduceerd of ingevoerd en geldt voor alle wegwerpproducten die voor minder dan 30% bestaan uit gerecycled materiaal.	De producent of importeur.	1 april 2022.	GBP 200 per ton belastbaar plastic materiaal.

Wat betekent een plastic tax voor het bedrijfsleven?

Er gaat steeds meer aandacht uit naar plastic producten, niet alleen op Europees, maar ook op mondiaal niveau. Er wordt in verschillende landen in hoog tempo een plastic tax ingevoerd en het is belangrijk om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen in Europa en in de landen waar organisaties actief zijn of productielocaties hebben omdat ondernemingen bij de invoering van een plastic tax te maken kunnen krijgen met hoge extra kosten.

De gevolgen voor ondernemingen kunnen van land tot land verschillen, afhankelijk van de soort plastic tax. Het directe gevolg is een kostenstijging voor producenten en importeurs die plastic producten produceren waarop de plastic tax van toepassing is. Omdat er kostenstijgingen optreden kan dit indirect gevolgen hebben voor de hele verdere logistieke keten – van ondernemingen die de plastic verpakkingsmaterialen of onderdelen inkopen tot consumenten en zelfs afvalverwerkingsbedrijven.

De huidige wetgevende kaders voor plastic producten zijn binnen Europa niet geharmoniseerd. Dat plastic producten mogelijk niet onderhevig zijn aan een plastic tax betekent niet dat er geen extra kosten gemoeid zijn met het gebruik en verbruik van plastic producten. In Nederland wordt bijvoorbeeld een afvalbijdrage geheven op verpakkingsmateriaal. Bulgarije heft een bijdrage op bepaalde plastic producten en Roemenië kent een heffing op bepaalde plastic artikelen.

Het is daarom belangrijk om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen in de (fiscale) wetgeving en na te gaan in hoeverre deze betrekking hebben op de organisatie:

- Op welke soorten plastic is de heffing van toepassing (wegwerp, plastic tasjes, microplastic, plastic afval etc.)?

- Worden er beperkingen opgelegd met betrekking tot het plasticgehalte dat wel en niet gerecycled kan worden?
- Wanneer is plastic belast (bij import, productie, distributie of als het op de markt wordt gebracht etc.)?
- Hoe zien de rapportageverplichtingen eruit? Moeten er nieuwe systemen ingericht worden om het gehalte niet-recyclebaar plastic te monitoren?
- Zijn er nog andere plastic-heffingen of afvalbijdragen in het land waar de onderneming actief is?

Wat kan KPMG voor u doen?

KPMG heeft een toonaangevende wereldwijde [Climate Change and Decarbonization-praktijk](#). De professionals in deze groep werken nauw samen met fiscale en juridische ESG-teams om tot de beste oplossingen te komen voor cliënten en samen met hen een weg te banen naar een CO₂-arme, duurzame toekomst.

De ESG-specialisten van KPMG kunnen u begeleiden bij het ontwikkelen van een klimaatstrategie die u vooruit laat kijken en met behulp waarvan door de onderneming heen operationele waarde kan worden gecreëerd. Wij bieden een reeks oplossingen, waaronder een scan van wetgeving op het gebied van plastic tax zodat u op de hoogte blijft van de ontwikkelingen in de huidige en toekomstige wetgeving, de circulaire economie en het klimaatrisico. Ook kunnen wij voor u een impact assessment op de logistieke keten, een ESG-meting en assurance- en rapportagewerkzaamheden uitvoeren om op grond daarvan methoden, tools en kaders te ontwikkelen en te implementeren waarmee de risico's en kansen die gepaard gaan met plastic producten en het klimaat beter kunnen worden gemonitord en gemeten.

Voor verdere informatie kunt u contact opnemen met een van de onderstaande specialisten van KPMG:

Loek Helderman

Partner
ESG | Sustainability
Global ESG Tax & Legal Lead
KPMG Meijburg & Co
+31 (0)88 909 1415
helderman.loek@kpmg.com

Merijn Betjes

Tax Director
ESG | Sustainability
NL Lead ESG Tax & Legal
KPMG Meijburg & Co
+31 (0)88 909 1472
betjes.merijn@kpmg.com

Nicole de Jager

Senior Tax Manager
ESG | Sustainability
ESG Tax Global (EU Green
Deal & Decarbonization)
+31 (0)88 909 1037
dejager.nicole@kpmg.com

De hierin opgenomen informatie is van algemene aard en is niet bedoeld om de omstandigheden van een bepaalde persoon of entiteit te adresseren. Hoewel wij trachten juiste en tijdige informatie te verstrekken, kan niet worden gegarandeerd dat deze informatie juist is op de datum waarop zij wordt ontvangen of dat zij in de toekomst juist zal blijven. Niemand dient naar dergelijke informatie te handelen zonder passend professioneel advies na een grondig onderzoek van de specifieke situatie.

De algemene voorwaarden van Meijburg & Co, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel, zijn jegens een ieder van toepassing op alle door Meijburg & Co te verrichten werkzaamheden en te verlenen diensten. Meijburg & Co is een Nederlandse maatschap van besloten vennootschappen, staat ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 53753348 en is aangesloten bij de wereldwijde KPMG organisatie van onafhankelijke entiteiten verbonden aan KPMG International Limited, een Engelse private company limited by guarantee. De algemene voorwaarden zijn te vinden op de website van Meijburg & Co (<http://www.meijburg.nl/algemenevoorwaarden>) en worden op verzoek toegestuurd

- Bron:
- (1) Het eerste universele, juridisch bindende wereldwijde klimaatakkoord, getekend op 22 april 2016 en door de Europese Unie geratificeerd op 5 oktober 2016, op grond waarvan de ondertekenaars van het Klimaatakkoord van Parijs hebben toegezegd hun uitstoot van broeikasgassen in 2050 te zullen hebben beperkt en verminderd.
 - (2) https://environment.ec.europa.eu/strategy/plasticsstrategy_en#:~:text=The%20EU%20adopted%20a%20European,carbon%20neutral%20and%20circular%20economy.
 - (3) https://environment.ec.europa.eu/strategy/circular-economy-action-plan_en.
 - (4) De EU is van plan om de regels ook te laten gelden voor bio-gebaseerde, biologisch afbreekbare en composteerbare kunststoffen.
 - (5) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018PC0325> (punt 3.4).
 - (6) <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10025-2020-INIT/en/pdf> (pagina 11).